P R E S S E B U L L E T I N.

pr. 9 ~~november~~ desember 1943 .

Vår Frihetskamp.

Personlig og nasjonal frihet er den vesteuropeiske kulturs alfa og omega. Vi har vært vant til å se friheten som menneskets adelsmerke. Men friheten er ingen naturgave som uforskyldt er kommet dalende ned til oss. Den personlige og nasjonale frihet vi nordmenn hadde ved det tyske overfall på Norge var resultatet av mange slektsledds møysommelige arbeid og har kostet både blod og tårer. Men det er med friheten som med helsen først når en mister den vet en for alvor å verdsette den. Idag er vi tause vitner til at alt som heter frihet og rett blir trådt ned med jernskodd hel. Terror og vold har inntatt frihetens og rettens plass. På det nasjonale, kulturelle, religiøse,økonomiske og alle andre områder er vi blitt berøvet allt som minner om frihet. Menings-og ytringsfrihet var for oss en selvfølgelighet. Idag er enhver kritikk eller meningsytring som ikke er i full overensstemmelse med makthavernes ønsker forbunnet med dødsstraff. Makthavernes mål er å få Norge og nordmennene fullstendig åndelig mørklagt.Men det skal aldri lykkes.

Den norske frihetskamp idag krever manns mot og mannsstyrke. Vi fører ingen krig med kuler og krutt, med militærparader og massesugestion. Vi fører en åndskamp som krever større mot og større utholdenhet enn soldatenes kamp på slagmarken. Våre tallrike blodvitner og de mange tusen frihetselskende nordmenn, som idag sitter innesperret i fengsler og konsentrasjonsleirer ute og hjemme,er tause vitner om pantet på at vår frihetskamp skal føres to the bitter end. Ikke alle kan yte samme innsats i kampen. Personlige evner og anlegg spiller her inn.Men ingen er så ubetydelig at han ikke kan yte en innsats på den plass han inntar i samfundet.

Vår frihetskamp gjelder først og fremst din og min frihet.Men den gjelder i like høy grad de framtidige generasjoners frihet i Norge. Vistnok kjemper vi også for en bedring av de slette materielle kår vi nordmenn idag lever under.Men dette er av sekundær betydning. Den jernhårde kamp den norske hjemmefront idag står midt oppe i er en ideologisk kulturkamp,som gjelder vårt være eller ikke - være som frie mennesker og som kulturnasjon. Det norske folks kamp idag er en kamp for frihet og rett.

Nazismens ideologiske grunnlag.

Den nazistiske propagandamaskin blir aldri trett av å publisere,at nazismen er et nytt og genialt politisk system,som Hitler har unnfanget ideen til. Denne påstand utgjør en av grunnpilarene i den nazistiske dogmatikk.Men den er like grunnløs og løgnaktig som alle andre nazistiske påstander.Det faktiske forhold er at nazismen ikke utgjør noe nytt politisk system,enn mindre noe genialt politisk system.

Allerede den tyske filosof Leibnitz framsatte omkring år 1600 de samme ideer som vi nå gjenfinner i nazismen. De leibnitzske ideer ble igjen tatt opp av den politiske svermer Friedrich List omkring år 1800.Hans grunnide var å gjøre Tyskland til den dominerende europeiske imperialstat,som helst skulle utkonkurere England og Russland. List var en fanatisk forkjemper for utbyggingen av det tyske jernbanenett og den tyske storindustri. Han gikk også sterkt inn for en kraftig engelskfientlig tollpolitikk.Senere er de samme grunnideer tatt opp igjen med visse mellomrom av andre tyske politikere. Særlig merker en hvordan disse ideer er framherskende forut for tyske krigsoverfall på andre nasjoner. Like før verdenskrigens utbrudd i 1914 var de samme ideer sterkt fremme i propagandaen og ble bl.a. lansert under slagordet:"Der Drang nach Osten". I 1915 ble disse ideer tatt opp av Fridrich Naumann i hans bok "Mitteleuropa", hvor han gikk inn for et økonomisk selvforsynt imperium under tysk ledelse. Dette imperium skulde foruten Tyskland og Østerrike omfatte Norden, Sentral-og Sydøsteuropa og den nære orient.

De samme ideer ligger til grunn for Hitlerismen. Den er et oppkok av de forskjellige stortyske planer som vi har nevnt foran. Men hitlerismen er dessuten sterkt oppblandet med andre, ikke - tyske ideer. Hitlerhar forlest seg på Napoleon, som er blitt hans store forbillede .Hele Hitlers framferd før og under denne krig viser med all ønskelig tydelighet at Hitler har plagiert Napoleon fra ende til ende, ikke bare politisk men også militært. Hitlers framgangsmåte med å angripe sine motstandere enkeltvis stammer fra Napoleon. Tyskernes funn av "hemmelige" kompromitterende dokumenter i de byer og land de har overfalt, er likeledes av napoleonsk oppfinnelse. Heller ikke ideen med et hemmelig politi (Gestapo) er Hitlers oppfinnelse. Over hundre år før Hitler ble nøyaktig de samme metoder praktisert av Napoleon. For ikke å snakke om Hitlers krigsstrategi.

Denne har vært en så tro kopi av Napoleons krigsplaner, at det allerede på et relativt tidligt tidspunkt var mulig for de forente nasjoners krigsledelse å forutsi krigens gang og å treffe sine militære disposisjoner på grunnlag av dette.

Hitlerismen er derfor ingen ny og genial . politisk idé. Den er et konsentrat av de dårligste og mest infernalske idéer, som er utklekket i Europa i løpet av de siste 300 år. Ingen kan ustraffet leke blindebukk med historien. For historiens hjul maler langsomt men sikkert. Den som søker å skru sivilisasjonens utvikling tilbake til barbarstadiet blir med en naturlovs nødvendighet rammet av livets Nemesis. Den som plagierer Napoleons historie blir også rammet av hans skjebne. Bjørnsons nekrolog over Napoleon passer som om den skulle være skrevet år 1944 over Hitler:

Med seier fra Moskav til Kartagena
Han dør dog ensom på Sankt Helena.

Einar Høigård in memoriam.

Universitetsstipendiat Einar Høigård er død i fengsel i Oslo. Dermed er et nytt blodvitne føyd til i rekken av gode nordmenn som er falt som ofre for det nazistiske barbari.

Høigård var en strålende begavelse, et hjertegodt menneske og en god nordmann. Tross sin unge alder har han satt dype spor etter seg som vitenskapsmann og pedagog. Høigård var en norsk vitenskapsmann i hvem det ikke fandtes svik. Han gikk aldri på akkord med sin samvittighet.

Vi takker Einar Høigård for hans arbeid for sannhet og rett og lyser fred over hans minne.

Studentforfølgelsene.

30 november 1943 er en av de svarteste dagene vi har hatt i Oslo siden unntagelsestilstanden høsten 1941. Slike massearrestasjoner som fant sted tirsdag 30 november har vi ikke tidligere opplevd. Universitetet, alle dets institutter og samlinger, universitetsbiblioteket, studenterhjemmene, Rikshospitalet og Ullevål sykehus m.m. ble besatt av feltmessig bevæpnete tyske tropper mellom 1/2 11 - 11 om formiddagen. Bygningene ble omringet av tyske tropper med maskingeværer, automatvåpen og handgranater. Samtidig ble alle porter og dører stengt. Vi skal ikke her gi noen detaljert skildring av alt som foregikk denne formiddag, men gjengi hva et par øyenvitner forteller fra sine opplevelser på Universitetsplassen og på Universitetsbiblioteket.

Alle som befant seg på Universitetets område og i de tilstøtende gater ble uten videre arrestert og slept avgårde til Universitetshaven. Her ble de beordret til å stå helt stille med ansiktet mot murene i 10 graders kulde og 20 cm. dyp snø. Dette varte i ca. 3 timer mens stadig flere arrestanter ble slept inn dit av tyskerne. Arrestasjonene på Karl Johan og de tilstøtende gater var helt vilkårlig og tilfeldig. Ikke bare Gestapofolk men Wehrmachtssoldater og offiserer av alle grader arresterte hvem de fant for godt av forbipasserende folk på gatene. Det var ikke spørsmål om alder eller stilling.

Da Universitetshagen var nesten full av arrestanter, ble det gitt ordre om at de skulde stille opp i to avdelinger, 1 for studenter og en for andre. Gestapooffiserer overvåket at denne ordre ble hurtig utført. Den sadisme de herunder la for dagen samsvarer fullt ut med hva vi tidligere er vant til fra den kant. En student med rødt halstørkle ble brutalt grepet av en Gestapooffiser, som rådt og hensynsløst rev av ham halstørkledet. Studenten viste herunder en ro og selvbeherskelse, som er de norske studenter verdig. Denne sinnslikevekt gjorde Gestapooffiseren ennå mere rasende. Med full kraft ga han derpå studenten et knyttneveslag midt i ansiktet så det smalt. Til tross for de voldsomme smerter som knyttneveslaget medførte, ble studenten stående helt rolig og så Gestapooffiseren rett inn i ansiktet. Knyttneveslaget var så voldsomt at de omkringstående kunne se hvordan studenten skiftet ansiktsfarge. Da det ikke på denne måten lykkedes Gestapooffiseren å få studenten til å tape likevekten, ble 2 Gestaposoldater beordret til å slepe studenten inn i Universitetets urbygning til videre behandling.

Deretter fikk de 2 oppstilte avdelingen av arrestanter i Universitetshagen ordre om å ta fram sine legitimasjonskort og marsjere forbi oppstilte vaktposter. Studentavdelingen ble ført inn i Aulabygningen for videre transport til Berg konsentrasjonsleir ved Tønsberg og til Stavern. Den andre avdelingen - ikke studentene - fikk ordre om å forlate Universitetshagen øyeblikkelig. De fikk beskjed om å løpe ut av hagen. Dersom de gikk på vanlig måte, ble de arrestert på ny.

På Universitetsbiblioteket kjørte motoriserte tyske avdelinger opp litt før kl.11 og besatte bibliotekbygningen og tilstøtende gater. Alle studenter, vitenskapsmenn og funksjonærer på biblioteket fikk ordre om øyeblikkelig å innfinne seg i den nye lesesalen, som ennå ikke er ferdig og derfor uoppvarmet. En hauptmann kom en stund etterpå knesende inn på lesesalen og meddelte at ingen hadde lov å si et ord. Den som overtrådte denne ordre ville bli skutt på stedet. Deretter ble det gitt ordre om å stille opp i to avdelinger, 1 for studenter og 1 for andre. Heldigvis var studentene blitt alarmert

noen minutter før besettelsen og hadde kommet seg vekk fra biblioteket. Det var derfor bare noen ganske få studenter i biblioteksbygningen. Disse ble beordret inn på katalogsalen og fikk strengt ordre om å stå med ansiktet mot veggen. Den andre avdelingen - vitenskapsmenn og funksjonærer fikk ordre om at gå i gåsegang forbi oppstilte vaktposter og vise frem sine legitimasjonskort. En del av dem ble holdt tilbake. De øvrige ble stuet sammen i musikksalen og fikk etter 3 1/2 times arrest lov å forlate Universitetsbiblioteket.

Jakten på studentene fortsatte utover ettermiddagen og natten. Bevæpnete tyske patruljer dro rundt i gatene og oppsøkte studentenes boliger for å arrestere de som ennå var på frifot. Hele natten gjennom var Gestapo på farten og vekket tusenvis av mennesker med sitt øredøvende bråk for å komme inn i gårdene. Etter et par døgns heftiske undersøkelser, stiltnet rassiene etter studentene noe av. I løpet av denne tid lykkedes det tusener av studenter å komme seg i sikkerhet.

De okkuperte områder i Italia blir administert av den interallierte administrative kommisjon AMG - tidligere kalt Amgot - som ledes av engelskmannen lord Rennell of Rod. Kommisjonens arbeidsområde er meget omfattende, like fra organiseringen av det sivile transportvesen til utgivelse av aviser. Italienerne finner seg vel til rette med AMG's arbeid. Men de demokratiske krefter i Syd-Italia er ennå ikke kvalifisert til selv å overta administrasjonen uten innblanning fra AMG's side. Tyngdepunktet for de demokratiske krefter i Italia har alltid lagget i den nordlige del av landet med de store industrisentrer.

Ernæringssituasjonen i Norge ved okkupasjonens opphør er gjenstand for drøfting i avisen "Norges-Nytt", som utkommer i Sverige. Avisen mener at de første månedet etter okkupasjonens opphør ernæringsmessig vil bli meget vanskelige. Men så snart importen kommer i stand vil det bli en lysning. Så snart tyskerne er ute av landet vil det bli tilstrekkelige mengder av fisk og poteter. Selv med vår nåværende reduserte fiskeflåte kan vi uten vanskelighet dekke den innenlandske befolknings behov for fisk og sild. Også for grønnsakenes vedkommende må en kunne regnet med at vi selv kan dekke det vesentligste av vårt behov. Det vanskeligste spørsmål en får å løse på ernæringssituasjonens område er økningen av fett- og brødrasjonene. Det vil bli nødvendig å få importert fett så hurtig som mulig. I samband med økningen av fettrasjonene må en sette alt inn på å få en betydelig bedring av melkerasjonene. En meget betydelig melkemengde vil bli frigjort så snart tyskerne er ute av landet. Den frigjorte melkemengde må i første rekke komme barna og den oppvoksende ungdom til gode, skriver "Norges-Nytt". Bladet slutter med å si, at blir det mulig å få en tilstrekkelig import, og kan vi disponere vår egen produksjon selv, skulle den norske ernæringsstandard i løpet av et år være kommet så pass høyt opp, at ingen mangel skulle gjøre seg gjeldende.

Amerikanske redaktører hilser den frie presse i Europa. Arbeidsutvalget for den store amerikanske presseforening American Society of Newspaper Editors har vedtatt en resolusjon, hvori foreningens medlemmer - avisredaktørene fra forskjellige kanter av U.S.A. gir uttrykk for sin varmeste beundring for det arbeid som daglig utføres av medarbeiderne av den illegale presse i Europa. "Vi hilser dere som kolleger i faget, og vi beundrer dere som de der med fare for livet daglig utfører det arbeid som vi kan gjøre under frodeligе forhold", heter det bl.a. i resolusjonen.

Konsentrasjonsleirene i Italia åpner sine porter etterhvert som den alliierte fremrykkingen finner sted. Nylig kom de alliierte over en av de største konsentrasjonsleirer på det italienske fastland. Her var tusentall av italienere innesperret - menn, kvinner og barn. Mange var fengslet for rene bagatellers. Et kritisk ord om Il Duce hadde vært nok til årelang innesperring. De fleste av fangene viste ikke engang hvorfor de var innesperret. De underernærte fanger ble først bespist fra engelske militærforråd og deretter satt på frifot så snart det teknisk var mulig.

Massutryddelsen av jødene fortsetter med tysk grundighet. Ett av de mest djevelske våpen som tyskerne gjør stadig bruk av i kampen mot jødene er sultedøden. Tyske "vitenskapsmenn" har utarbeidet en plan hvoretter den del av Europas jødiske befolkning som ikke myrdes ved massehenrettelser, skal utslettes langsomt og uundgåelig ved underernæring. De jøder som er innesperret i ghettoene er holt avskåret fra å komme ut på landet og få tak i mat. For de jøder som ikke er innesperret i ghettoer, er det fastsatt en bestemt kort tid på dagen hvor de har adgang til å gjøre sine innkjøp. Hensikten er å gjøre det vanskelig eller umulig for jødene å foreta matinnkjøp. For å gjøre det ennå vanskeligere for jødene er de forbudt adgangen til de fleste forretninger. Jøder har heller ikke adgang til restauranter, kafeer og markedsplasser. Forbudet mot å nærme seg markedsplassene gjør det umulig for jødene å få kjøpt frukt og grønnsaker, som er hovedbestanden av kostholdet i de sydligere land. Dessuten er jødenes rasjoneringskort merket

med J. Dette er tilfelle både i Tyskland, Frankrike og de fleste andre tyske vasallstater. Jøder som ikke er innesperret bak ghettoenes piggtrådsperringer er i virkeligheten fanger i den byen hvor de lever. De er forbudt adgangen til jernbaner, busser , sporvogner og andre offentlige befordringsmidler. Det er dødsstraff for å rømme fra ghettoen, selv om vedkommende bare har vært avgårde for å forsøke å få kjøpt litt mat.

Den ukentlige matrasjon for jøder i polske ghettoer er 1/2 kg. svart brød,60 gr.såkalt "Marmelade", 30 gr. sukker og noen få poteter. Ahnen mat får de overhode ikke. Disse dødsrasjoner virker sikkert og ubønnhørlig etter sin hensikt.

Kirkefronten.

"Kirkedepartementet" har 30 november i år sendt ut et rundskriv som tydelig peker i retning av en intensivering av kirkestriden. Som kjent mottar ingen jøssingprest lønn av det offentlige. Men pensjonsinnskuddet til Statens pensjonskasse har hittil vært betalt av staten, også for jøssingprestene, som har nedlagt sine embeter. I nevnte rundskriv sier "kirkedepartementet": "Fra 1 januar 1944 vil all innbetalt av pensjonsinnskott for de prester som nekter å motta sin embetslønn opphøre, for så vidt de ikke innen den tid har anmodet departementet om at pensjonsinnskott framlois skal tilbakeholdes av deres embetslønn og innbetales til Statens pensjonskasse. Like så vil festeavgifter omberegnet i penger bli å innbetale til departementet, bruk av produksjonskvote foranlediget inndratt og de streikende prester som gjør bruk av embetsbolig, bli pålagt å betale vanlig husleie, dersom det ikke ved henvendelse til departementet innen 1.januar 1944 er truffet annen ordning."

Hensikten med denne "Kirkedepartementets" aksjon er å få de svake blant prestene til å bryte ut av kirkefronten. Lokkemåten er økonomiske fordeler. Men hele denne aksjon er så lett gjennomskuelig og vitner om en så høy grad av naivitet hos de nazistiske opphavsmenn, at den på forhånd er dømt til å mislykkes. Den norske hjemmefront, hvorav kirkefronten utgjør en mindre frontavsnitt, er nå så sammensveiset og vel konsolidert, at intet nazoistisk angrep kan svekke den. Ethvert angrep av økonomisk eller annen art mot en norsk tjenestemannsgruppe - hva enten det gjelder lærere, leger, jurister, prester eller andre etater - vil bli møtt med innbitt motstand av den samlede hjemmefront. Denne har i gjerning vist at den står fullt solidarisk med tjenestemenn innenfor alle etater, som tar kampen opp mot den nazistiske terror og vold.

Nazistisk propaganda i kirken.

Fra begynnelsen av 1944 skal "Kirkedepartementet" sette i gang et nytt propagandablad av kirkelig innhold. Det nye nazistiske propagandablad, som skal få navnet "Statskirkens medlemsblad" skal utgis av "Kirkedepartementet" med to nummer a 16 sider årlig. Det skal utgis i ett opplag av 5000 eksemplarer med samme format som NS propagandamanddoelser. I bladet skal inntas kirkelige lover, vedtäk, rundskriv forsåvidt de har interesse for andre enn adressaten. I bladet skal også inntas "hyrdebrev" og andre propagandainnlegg fra "biskoper" og andre. Bladet skal sendes til prester, menighetsråd og tillitsmenn i parti og stat.

"Biskop" Frøyland har siden sin overgang til nazismen utgitt 2 propagandaskriftor: Kristendommen og den nye tid" og "I korsets kys". Boykotten av disse 2 bøker har vært så effektiv, at det overhodet ikke har vært noe fritt salg av dem. Følgelig har også "biskopens" inntekter av sine litterære produkter vært deretter. For å råde bot på dette har "Kirkedepartementet" nå kjøpt inn 600 av hver av disse 2 bøker, som nå skal sendes til lektorene ved den høgre skole og til sorenskrivere. Selvsagt vil både lektorene og sorenskriverne pr. omgående returnere disse julegaver til det naziforlag bøkene kommer fra.

Som avslutning på de nazifestlighoter som ble holdt i Oslo i tiden 3 - 5 desember i forbindelse med det kirkelige rådsmøte og ordinasjonen av Kvasnes og Sivertsen, ble det holdt en bolevon fostmiddag i Hoftyevillaen søndag 5 ds. Der deltok samtlige "biskopor", Quisling, "kansellisjef" Lundesgård, "ekspedisjonssjefene" Feyling, Næss og Thoisen, "riksadvokat" Norvik, "statspolitisjef" Martinsen, "minister" Skancke, "byråsjef" Pedersen, ordfører Fritz Jensen, "fylkesmann" Sundlo og pastor Gjerdi. M.A.o. en utsøkt forsamling av angivere og kjempenazister. Gjestene gjorde stor ære på Bacchus med quisling og "biskop" Lothe som desiderte ledere på dette områdo. Den norske stat betalte morroen.

Vi advarer mot den farlige angiver "sokneprest" Harald Fosse, som nylig tiltrådte som prest i Petrus menighet i Oslo. Han er en av de mest hensynsløse og pågående angivere, som "Kirkedepartementet" har hengt kappe og krage på.

Surrogaten Harald Fosse holdt sin tiltredelsesprekon i Petrus kirke i Oslo søndag 21 november. Men hadde samlet omlag 60 mennesker hvorav bortimot 2/3 var gamle koner som er vant til å gå i kirke hver søndag, og som sikkert ikke visste hvem Fosse egentlig

er. Av de øvrige var der en del med "vinger på brystet". Fosse var svært forsiktig i sin prekon, og en merket med engang at han etter evne søkte å skjule sitt standpunkt som nazi-prest. Men allikevel kunde han ikke dy seg og uttalte bl.a. at han syntes der var mange kristne som i dag ikke var som de burde være. Og så kom han med en ganske from uttalelse om at livet burde stå i overensstemmelse med læren hos enhver rett kristen. De som kjenner litt til Fosse, kan ved en slik uttalelse ikke unngå å tenke på at Fosse i Kopervik etter adskillig strev fikk oppgitt navnene på 25 fremtredende kristne i menigheten "for å øve forbønn" for dem, mens han straks dtterpå anmeldte samtlige fordi de ikke vilde gå på hans gudstjenester.

Sporvogner til Tyskland.

I sommer ankom til Oslo en sprovognsdirektør som representerte det tyske trafikkministerium. Hans oppgaver var å skaffe sprovogner og materiell fra Norge til erstatning for materiell som var ødelagt i tyske byer under flyangrep. Sporvognsekspertен ble meget godt mottatt av direktør Kielland i Oslo Sporveier som meget beredvillig ga anvisning på hvordan man ved å gå over fra 12 minutlig til 15 minutlig rute samt ved å sløyfe endel holdeplasser ville kunne stille til disposisjon 20 motorvogner og 10 tilhengere. Innenriksdepartementet fant at det var en mildelst talt tvilsom folkerettslig hjemmel for dette tiltak og fant å burde protestere overfor Reichskommissar. Hagelin selv skrev under protesten. Reichskommissar har imidlertid tatt dette meget lite nådig opp, og har latt en av sine lavere funksjonærer, dr. Schiedermair i et brev til Hagelin uttrykke sin forbauselse over at denne finner det passende å komme trekkende med folkerett og stille seg i veien for hjelp til de hårdt prøvede tyske byer. Reichskommissar har senere gitt ordre til at trikkene skal leveres, 10 motorvogner og 5 tilhengere fra Oslo Sporveier, Bærumsbanen kontroldsvis 3 og 2, Bergens Sporveier kontroldsvis 3 og 2 og Trondheim Sporveier kontroldsvis 3 og 3.

. . . . . .

Forleden aften ble en av de utkalte jernbanevaktor kjørt ned at toget like utenfor Loenga. Han ble meget stygt skadet, og der er fare for mannens liv. Senere er flere andre jernbanevaktor blitt påkjørt av toget. Detaljerte opplysninger om dette foreligger ennå ikke.

Hydro har gitt Statsbanene bedskjed om at dets fabrikker p.g.a. "inntrufne omstendigheter" inntil videre ikke kan levere kullsyreeis som brukes under ytransport av fisk fra Norge til Tyskland. Det er ett av resultatene av bombeangrepet.

Vi er blitt bedt om at gjøre oppmerksom på at Erling Astrup, Besserud er en god nordmann uten stripor av noensomhelst art.

Grosserer Fegerston som har vært NS's store hjelper i lengere tid, stakk av i Sverige under en forretningsreise - for å forsøke å redde sitt eget skinn. Før han reiste solgte han to store byeiendommer, en hel fjellgrunn, villaen sin og alle statsobligasjonene.

Gestapo plasserer nå kvinnelige spioner på togene. Det er tyske kvinner som taler utmerket norsk. De innleder gjerne samtaler om hvor forferdelige tidene er, og kommer så inn på tyskernes redselsfulle opptreden i Norge. Og så hender det at noen narres og begynner å utøse sig.

I Stavanger rømte i begynnelsen av november seks russiske offiserer. Den tyske ortskommandant utlovet 20 flasker brennevin og 500 kroner til den som kunde gi opplysninger om flyktningene.

Tirsdag 16 november om kvelden kolliderte to tyske militærtog på Fåberg stasjon i Gudbrandsdalen. Kollisjonen skyltes mørket og usiktbart vær. Lokomotivføreren på toget fra Oslo kunde ikke se signalet og kjørte inn på stasjonen. De to lokomotivene ble ødelagt og et par vogner gikk av sporet. Ingen ble dropt, og ingen ble alvorlig såret. Men kollisjonen bevirket stans i driften til stor skade for tyskerne, som kjører to ekstratog fra Trondheim hver natt med ca. 1000 mann og meget utstyr.

Det drøftes mann og mann imellom hvor mange tyske soldater det er som har forlatt Norge i høst. På sakkyndig hold regner en med ca. 80.000 mann. Omtrent en fjerdedel av dette tallet er kommet inn. Det går fremdeles soldater ut av landet. Som et eksempel på hvordan tyskerne tømmer kadrene enkelte steder kan nevnes at Dombås, som før hadde en garnison på 15.000 mann har 1.000 igjen. Otta hadde 1.000, nå bare 10-12. Slik er det flere steder, vesentlig i det indre av landet.

I Kvitesæid i Telemark beslagla NS i mai Brekefjell hotell, men det ble først tatt i bruk i høst. Det ble opprettet en stenografiskole for NS-kvinner der, kvinner som skal puttes inn i departementene som spioner. En jøssinglærerinne som nektet å undervise ved skolen ble arrestert og er sendt til Yskland. I Kvitesæid er det også opp-

rettet en frontkjemperskole med 60-70 elever. Kvinnene på stenografiskolen vil gjerne besøke guttene på frontkjemperskolen, men bestyreren der har bedt sin kollega om å holde kvinnene unna.

Tyskerne har - som før nevnt - bedlagt alle Oslos bokbinnerier til innbinning av 800.000 soldatbøker, vesentlig med kartor. Tyskerne har nå gått til bestilling av 1 million nye soldatbøker av annet innhold ved norske trykkerier, d.v.s. rekvisisjonering. Ved finske trykkerier skal det trykkes 1 million av den samme boken og i Holland 2 millioner eksemplarer.

Tønsberg har en NS-rådmann som heter Lofsaker. Denne herre foretar ikke egentlig dette livs geder, og skulde naturligvis på elgjakt innover i Andebu og Højjord da den tiden var inne. Han og hans jaktfeller utstyrte sig med tilstrekkelig drikkevarer og dro avgårde. Imidlertid var jakten på elg ikke tilstrekkelig sport for rådmannen. Han gikk også løs på en hushjelp en av jentedagene. Da han ikke fikk sin vilje, anmeldte han henne for å ha stjålet 500 kroner, og hun ble arrestert. Hun svarte med å sende inn kontraanmeldelse på ham for voldstektsforsøk,og i forhørsretten kunne en annen pike,som var med som kokke, vitne at Lofsaker også hadde villet voldta henne. Dermed ble saken mot piken for å ha stjålet 500 kroner henlagt i stilhet. Ved samme forhør kom det for øvrig også frem at Lofsaker opererer i stor stil på svartebørsen.

"Sangen til livet".

Nazistene - med Leif Sinding i spissen - har på enhver tenkelig måte forsøkt å fortelle at boykotten av "Sangen til livet" ikke førte frem. Ikke desto mindre ble filmen tatt av programmet på Klingenberg nylig, etter å ha vært spillt i fire uker. Dette er lavrekord for norsk film i den senere tid. Men der hvor boykotten var vanskeligst å få organisert, ble den mest vellykket. Som regel går de norske filmene otte uker på premierekinoene i Oslo, og blir deretter satt direkte over på repriseteatrene - "Vigdis" segar på tooslike teatre. "Sangen til livet" er fullstendig forsvunnet fra programmet - og etter skandalen i Oslo er det vel sannsynlig at den vil forsvinne fra programmene hele landet over. Filmen har antagelig i løpet av disse fire uker spilt inn brutto 90-100.000 kroner. Enkelte aftener var det overhodet ikke annet enn tyskere i lokalet. Sist fredag var det folgt for ca. 500 kroner i billetter - på tre forestillinger. Til sammenligning kan nevnes at filmen "Vigdis" antagelig spiller inn en halv million kroner brutto i Oslo. Oslo boykott av filmen betyr dens økonomiske ruin. Uten storkjøring i Oslo-Bergen-Trondheimkan det overhodet ikke bli økonomisk dekning for norsk film idag. Og slett ikke for "Sangen til livet", som har gått dårlig nesten over alt. I Horten for eksempel var boykotten nesten hundre prosent effektiv. På tre forestillinger en søndag i det store flotte lokale som for alle turnensembler er en gullgrube, spilte filmen inn fordelt på disse tre forestillingene litt over 100 kroner, meldes fra Horten. Det var mellom 70-80 mennesker fordelt på disse tre forestillingene. Slike rapporter innløper også fra andre byer, mens det er nedslående å høre at byer som Sarpsborg og Moss, Tromsø, etc. har lange køer foran billettkontoret. Det er ikke første gang en Sinding-film gjør fiasko. "Syv dager for Elisabeth" gikk en dag og "Mannen uten ansikt", som er en av de sletteste filmer i norsk produksjon, gikk også bare noen få dager. Sinding har således tronet, men "Sangen til livet" er det hårdeste slag som har rammet ham.

Forleden var det et stort sammenstøt på Det Norske Teatret mellom Ragnhild Hall og teatersjef Cally Monrad. Under prøvene på et av teatrets nyeste nyheter, "Fridom" som er premiert i Statens konkurranse,opptrådte Cally Monrad direkte uhøflig mpt Ragnhild Hall,irettesatte henne som en lærerinne refser en skolepike. Til tross for at det var Cally Monrad som oppførte seg uforskammet forlangte hun at Ragnhild Hall skulde be om undskyldning. Hvis ikke,kunde hun slutte. Gla ble Ragnhild , og grep chansen med begjærlighet. Hun bad selvfølgelig ikke om unnskyldning. Nå har "Teatordirektoratet" saken.Det må jo godkjenne en slik oppsigelse.Men det ser ut til at direktoratet mener at her går Cally Monrads enevelde for langt. Det er forresten ikke den eneste pillen denne "inkvisitoren" i norsk teater har måttet sluke i den siste tid.På rådsmøtet i Det Norske Teatret var det full krig mellom nazistene, og Cally Monrad, Sigurd Eldegard og Einar Tveito ble skjelt ut av representantene for Bondeungdomslaget.

Nye amerikanske frimerker viet Norges frihetskamp.

Det første ark av et nytt 5 cents amerikanske frimerke, som er viet Norges frihetskamp,ble solgt av third assistant postmaster general Roy M.North vil presidont Roosevelt ved en liten høytidelighet i Det Hvite Hus tirsdag 27.juli. Ambassadør Morgenstierne var personlig innkalt av presidont Roosevelt til å være tilstede,og han kjøpte det neste ark samtidig som han på Norges vegne takket presidenten for det nye utslag av amerikansk good will overfor Norge. Merket har som dominerende midtpunkt det norske flagget flankert på venstre side av fugl Phoenix som reiser seg av asken,og på venstre side av frihetsgudinnen. Det er rektangelformet med "Norway" under flagget i rød skrift.